

Husice nilská (*Alopochen aegyptiaca*)

České synonymum: husice egyptská

Anglické jméno: Egyptian goose

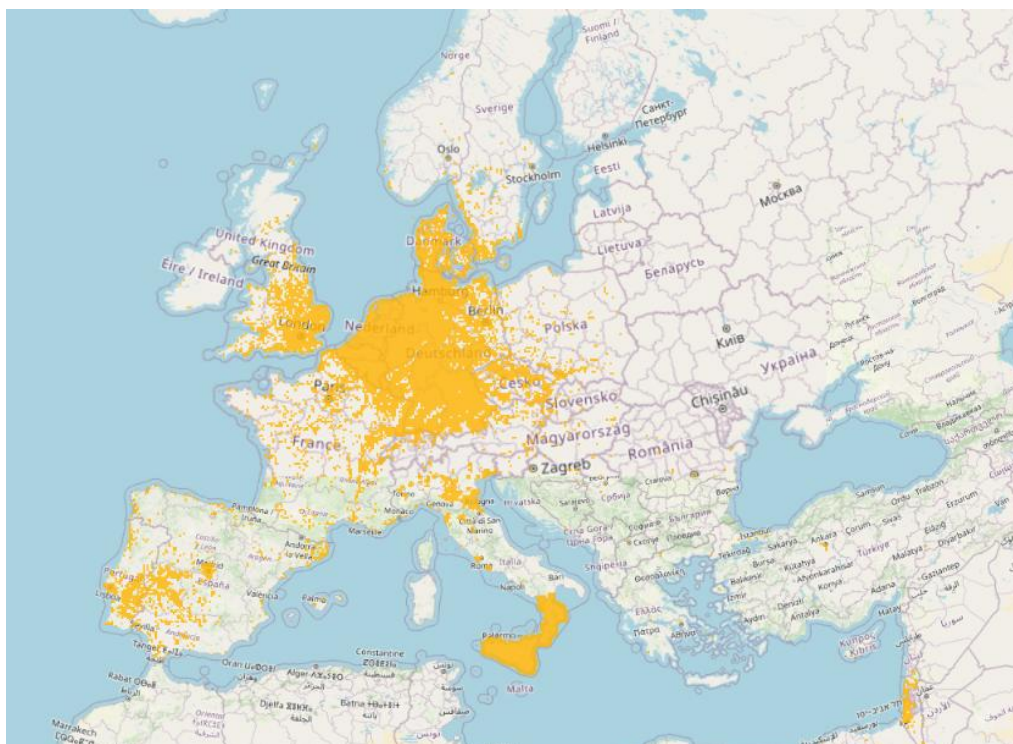
Čeleď: *Anatidae*

Obr. 1 Husice nilská. Foto: Lenka Čolobentičová

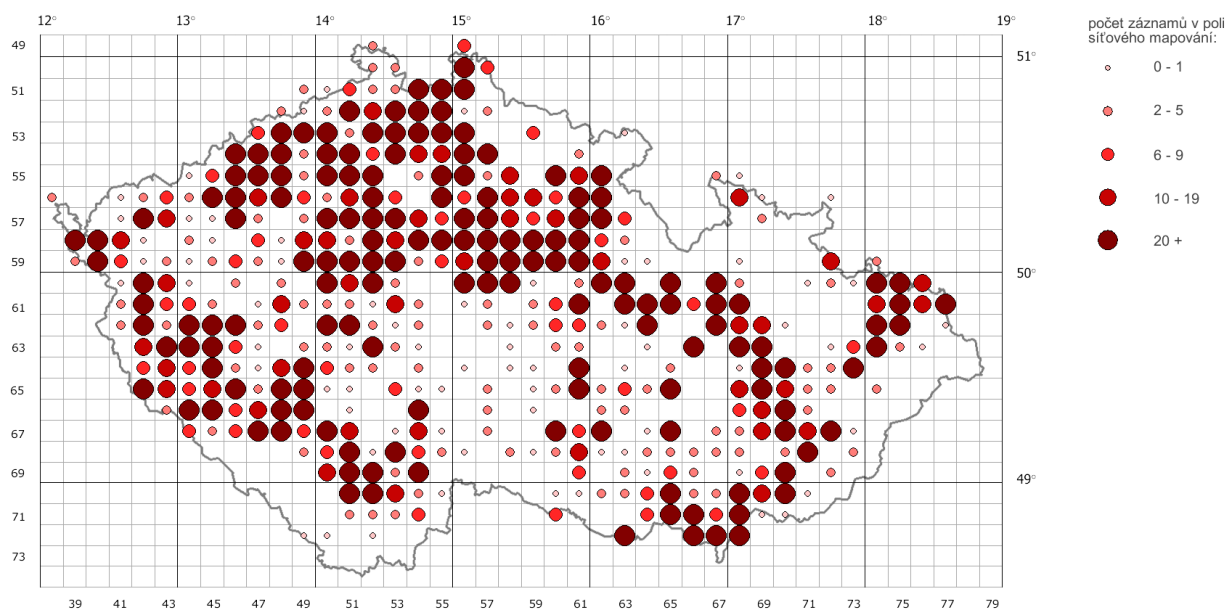
Původ: Tropická Afrika jižně od Sahary, přirozeně osidluje i údolí Nilu až do Egypta.

Sekundární rozšíření: Do Velké Británie byla dovezena na konci 17. století, v polodomestikované formě se pozvolna šířila, v roce 2008 zde bylo cca 1000 hnízdících párů. V Nizozemí vznikla prosperující populace na konci 60. let 20. stol., a to z ptáků uniklých ze zajetí. Odtud se šířila do dalších evropských zemí – Belgie (1975), Německo (1981), Francie (poč. 90. let), Dánsko (2000), Švýcarsko (2003), Švédsko (2004) a Polsko (2007). Dnes se vyskytuje téměř všude, kromě severní části Evropy.

Obr. 2 Husice nilská v Evropě. Zdroj: <https://easin.jrc.ec.europa.eu/spexplorer/search/>

Rozšíření v ČR: Poprvé zjištěna v roce 1979, pak až v roce 1993. První hnízdění byla prokázána roku 2008 v západních a jižních Čechách, již o dva roky dříve patrně zahrnula i v Ostravě. V současné době hnízdí na desítkách lokalit po celé ČR.

© AOPK ČR 2026, podkladová data © ČÚZK

Obr. 3 Výskyt husice nilské v ČR – nálezová databáze AOPK ČR

Cesty zavlečení: Původně do Evropy zavlečena jako okrasný druh do parků či zoologických zahrad. Ze zajetí pak samovolně pronikala do okolí, a to i na větší vzdálenost, problémem pro ni nejsou několikasetkilometrové přelety.

Popis: Délka těla 71 – 73 cm, váha 1,5 – 2,3 kg. Šedobílé až oranžovohnědé zbarvení s tmavší svrchní stranou. Hlava hnědobílá s nápadně hnědě lemovaným okem, často bývá též hnědý kroužek či skvrna na krku. Zobák je červenorůžový s hnědým lemem u báze. Relativně dlouhé nohy jsou též červenorůžové. Samec i samice jsou zbarveni stejně. Mladí jedinci jsou matnější, bez tmavých skvrn na hlavě. Za letu jsou pozorovatelná kontrastně zbarvená křídla – konce jsou černé, zbytek v kombinaci bílé, zeleně a hnědě zbarvených ploch.

Nejraději osidluje drobné vodní plochy či úseky řek v otevřené krajině, nevyhýbá se ani příměstským oblastem. Hnízdí v jednotlivých párech, které jsou silně teritoriální, jsou agresivní i vůči jiným druhům. Hnízdo staví na zemi, někdy i v dutinách stromů či ve větvích, využívajíce přitom stará hnízda velkých ptáků. Vejce jsou bílá, samice jich snáší 5 – 12, mláďata se líhnou po cca 30 dnech. Husice se živí převážně rostlinami a semeny, nepohrdne ani hmyzem či červy.

Obr. 4 Nápadně lemované oko. Foto: Tomáš Görner

Obr. 5 Husice nilská. Foto: Tomáš Ryneš

Možnosti záměny: Naše domácí druhy jí podobné nejsou. Vzhledově i velikostně podobně působí její příbuzná husice rezavá (*Tadorna ferruginea*), přirozeně obývající zejména střední Asii, která se u nás od počátku milénia objevuje čím dál častěji. Na rozdíl od husice nilské má černý zobák i nohy a chybí jí hnědá skvrna kolem oka. Samci mívají tenkou černou pásku na krku.

Obr. 6 Husice rezavá. Foto: Tomáš Görner

Riziko: Větší skupiny husic mohou negativně působit na prostředí vypásáním a sešlapem či eutrofizací stojatých vod. V Evropě je nejzřetelnější škoda způsobená tímto druhem pastva. Např. v Anglii bylo pozorováno, že husice v zimě spásaly obilná pole. Toto bylo také zaznamenáno v Belgii na ozimých obilných, cukrových a bramborových polích v zimě a na jaře. V Nizozemsku je krmení na ozimé pšenici také známo z několika oblastí na západě země. Dalším problémem je teritorialita husic, jedinci mohou vytlačovat ze svého okolí i zástupce jiných druhů. Svou přítomností tak snižují počty hnízdících druhů v lokalitě. Zaznamenána byla také hybridizace husic s jinými druhy hus a kachen. Kříženci jsou obvykle neplodní. V případě shlukování většího počtu jedinců nebo velká hejna pasoucí se v létě mohou navíc zvýšit riziko snadného šíření nemoci, např. ptačí chřipky, zejména proto, že se tyto koncentrace mohou nacházet v blízkosti drůbežích farem.

Likvidace: Z hlediska myslivosti jde vybraný nepůvodní druh vyžadující regulaci. Podle § 11 odst. 7 zákona č. 449/2001 S., o myslivosti, je živočichy vyžadující regulaci v rámci mysliveckého hospodaření oprávněn usmrcovat uživatel honitby. Ten podle § 46 odst. 3 může vydat povolenku k lovu i jiným oprávněným osobám, tj. myslivcům (držitelům loveckého lístku s uzavřeným povinným pojištěním) v rámci honitby. Ve volné krajině odstřel, v případě zastavěných oblastí možné využít přímý odchyt či do pastí. Informace o využití pastí lze čerpat z Belgie, kde prováděli studie v rámci projektu RINSE (Reducing the Impact of Non-Native Species in Europe). Podrobnosti v Huysentruyt et al. 2014.

Zkušenosti s odstřelem má např. organizace ONCFS (Office National de la Chasse et de la Faune Sauvage), která takto reguluje výskyt husic v severovýchodní Francii. Podrobnosti lze nalézt zde: <http://www.gt-ibma.eu/wp-content/uploads/2016/10/Alopochen-aegyptiaca2.pdf>. Lze též likvidovat snůšky vajec přímo na hnízdech.

Zdroje:

- Gyimesi A., Lensink R. 2012. Egyptian Goose *Alopochen aegyptiaca*: an introduced species spreading in and from the Netherlands. *Wildfowl* 62: 128 – 145.
- Huysentruyt F., Adriaens T., Van Moer K., De Bus K, Casaer J. 2014. Catching invasive Egyptian geese (*Alopochen aegyptiaca*): evaluation of the optimal deployment season for a floating Larsen trap. In.: P. Boets et al. (Eds.) SCIENCE FOR THE NEW REGULATIONS. Abstract book of the BENELUX conference on invasive species, Ghent. April 2nd 2014.
- Jaška P., Řepa P. 2017. Hnízdění husice nilské (*Alopochen aegyptiaca*) v České republice v období 2006–2016 a detailní rozbor výskytu v Karlovarském a Plzeňském kraji. *Sylvia* 53: 21 – 40.
- Kloubec B., Hora J., Šťastný K. (eds.) 2015. Ptáci jižních Čech, Jihočeský kraj, Č. Budějovice, 640 str.
- Kunca T. 2021. Husice nilská. *Myslivost* 4/2021: 46 – 48.
- Schröpfer L., Vermouzek Z., Šírek J., Stolarczyk J. 2011. Výskyt a hnízdění husice nilské v České republice v letech 1979 – 2009. *Sylvia* 47/2011, 67 – 75.
- Mazurska, K., Solarz, W. 2016. Risk Assessment of Egyptian goose *Alopochen aegyptiaca*. Belgian National Scientific Secretariat on IAS. EU IAS Regulation. Dostupné z: <https://www.iasregulation.be/377>
<http://www.cabi.org/isc/datasheet/94205>
<http://www.gt-ibma.eu/wp-content/uploads/2016/10/Alopochen-aegyptiaca2.pdf>

Citace: Čolobentičová L., Görner T. 2026. Husice nilská (*Alopochen aegyptiaca*), informační karta, AOPK ČR, Dostupné na: <https://invaznidruhy.aopk.gov.cz/invazni-druhy-z-unijniho-seznamu>